

Nr 425.

Av herr **Flyg m. fl.**, om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 125, med förslag till lag angående åtgärder för att förhindra frivilligas deltagande i inbördeskriget i Spanien m. m.

I proposition nr 125 föreslår regeringen riksdagen att antaga ett förslag till lag angående åtgärder för att förhindra frivilligas deltagande i inbördeskriget i Spanien. Lagförslaget innehåller bl. a. en paragraf, enligt vilken svensk medborgare, som tar värvning till krigstjänst i Spanien, kan dömas till fängelse i högst sex månader eller dagsböter.

Sällan har väl ett mera överflödigt lagförslag lagts till riksdagens avgörande än det här ifrågakommande. Någon *värvning* av frivilliga till Spanien har icke förekommit här i landet. De svenska medborgare, som avrest för att enligt sin övertygelse kämpa på arbetarmilisens sida mot den nazifascistiska reaktionen, ha i samtliga fall gjort detta helt på eget initiativ. Genom sina organisationer samt i vissa fall genom disponerandet av egna besparingar har vederbörande förskaffat sig nödiga medel till resan. Först framme i Spanien har vederbörande införts i regeringstruppernas rullor — de flesta unga svenskarna torde tillhöra den internationella brigaden vid frontavsnittet kring Madrid. Regeringen föreslår alltså riksdagen att stadga en lag mot en obefintlig verksamhet.

Förslaget är av klart antidemokratisk karaktär. Vi tillåta oss erinra om, att i en tidigare av riksdagen behandlad *högerinterpellation* efterlystes just, huruvida ett dylikt lagförslag som det nu föreliggande vore att förvänta från regeringen. Knappast kunde man antaga, efter den behandling riksdagen lät komma omnämnda interpellation till del, att kort tid efteråt skulle regeringen tillmötesgå dess reaktionära önskemål. Obestriddigt är, att genom ett accepterande av regeringens förslag kränkes en elementär medborgerlig fri- och rättighet. Genom en dylik lag stämplar man såsom brottsligt och straffbart, att en svensk medborgare av övertygelse vill ge sin kraft, sin stridsduglighet — ja sitt liv — i kampen för demokratien eller socialismen. Ingen kan bestrida, att hela den svenska arbetarklassen samt därutöver stora grupper av småfolk och demokratiskt tänkande medborgare med varm sympati följa den spanska arbetarmilisens verkligt hjältemodiga kamp. De ekonomiska insamlingarnas resultat vittnar härom. Ett beslut av riksdagen, som betecknar den svenska medborgare såsom en lagbrytande brottsling, vilken även i handling vill bevisa denna sin sympati och solidaritet, skulle vara ett beslut mot det stora folkflertalets uppfattning.

Vi förstå, som vi tidigare hävdad, regeringens svårigheter att inta en annan statlig ståndpunkt än den övriga s. k. demokratiska stater genomdrivit i Londonkommittén. Men detta innebär alls icke för oss något accepterande

av lagförslaget om förbud mot frivilliga. Här gäller det å ena sidan Sverige såsom stat — å andra sidan den enskilde medborgaren.

Enligt utrikesministerns yttrande i propositionen har från svensk sida inom Londonkommittén tillkännagivits beredvillighet att i huvudsak biträda de i kommittén föreliggande förslagen med förbehåll för riksdagens godkännande och allmän anslutning inom kommittén. Det sista villkoret för Sveriges anslutning har icke uppfyllts. Portugal har förklarat sig icke godkänna de kontrollåtgärder, vilka man i övrigt enats om inom Londonkommittén. Men även om detta icke vore förhållandet finnes ingen anledning för riksdagen att biträda den föreliggande propositionen.

Slutligen vilja vi framhålla, att det är oss bekant, att den katalanska regeringen är synnerligen intresserad av att få ned skickliga arbetare inom den mekaniska industrien. Detsamma gäller även beträffande ingenjörer samt arbetsledare. Här är det alls icke fråga om någon värvning — här gäller det arbetare, som eventuellt äro hågade att emigrera till Spanien. Skall även denna form av hjälp stoppas genom de nu aktuella åtgärderna? Man torde även ha rätt att spörja hur det blir med den skandinaviska lasarettexpeditionen? Allt dylikt böra riksdagens ledamöter betänka, innan de gå att godkänna ett förslag, som likt många andra utrikespolitiska förslag under senare år helt bär brittisk prägel, men intet har gemensamt med svensk demokratisk uppfattning och svenskt kynne.

Med denna motivering hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta avslå regeringens proposition nr 125.

Nils Flyg.

Viktor Herou.

Arv. Olsson.

Aug. Spångberg.

K. Kilbom.

Verner Karlsson.